

בעזהשיות

ספר

דער גרויסער
איסור פון אַ טישאָפַ

(בלוּרִית - טשופֿרִינְגַע - פריזוּרַ)

דאָס מיינט "לאָנגָע האָר בֵּי מענֶער".

בו יבוארו המכשפות הגדולות
הבאים על ידי שמנדלים בלוריות

באיידיש

יוצא לאָור על ידי
הוֹצָאת אַמּוֹנוֹה - ברזְקָלִין יְצִיּוֹן - שָׁנָת תְּשִׁלְשִׁיט

בעזרת השם יתברך

דער גראוייסער איסור פֿוֹן אַטְשָׁאָפּ (בלוֹרִית - טְשֻׁוְפְּרִינְיָעּ - פְּרִיזּוּירּ) דאָס מֵיִינְט לְאַנְגָּעַ הָאָרְבִּי מְעַנְעָרְרַיּוֹן.

דער אַנְהַיִיב פֿוֹן דִּי טּוֹמָאָה עַס פָּאֶרְלַעֲגָעָרְטּ דַּעַם גָּלוֹת

א. דער רשות פרעה האט גוזר געוווען אויף כל ישראל דריי גזירות, דורכדעם זאלען זיי מיזען בליבען אין מצרים אויף אייביג, די ערGSTטע דערפּון: זיי זאלען האבען טשאָפּיס (מדרש קהילת רבה פרשה ט', מדרש רבה שמות פ"א).

עַס אַיז אַסּוֹר מִן הַדִּין

ב. עַס שְׂטִיטַת אֵין רְמַבְּיִים (הַלְכָות עֲבוֹדָה זָרָה פרק י"א) אוון אויך אין שולחן ערוץ (יורה דעתה ריש סימן קע"ח): מען טאר נישט לאזען וואקסען לאָנג די האָר ווילע עַס שְׂטִיטַת אֵין די תורה "וְלֹא

דער גרויסער איסור פון א טשאָפֿ

תלכו בחוקות הגויים" אונ "ובחוקותיהם לא תלפו" ווילא איד מוז אויסזעהן אנדערש ווי א גוי.

ג. דער איסור איז סיי ווען מען לאזט עס וואקסען פון פֿאָרענט (טשאָפֿ) - סיי אינטערן - סיי אינטערן (רמב"ם וט"ז שם סק"א).

ד. יעדעס אופֿן וואס א מען לאזט וואקסען די האָר פֿאָר שײַנקייט מיט וואס פֿאָרָא צורה עס זאל נישט זיין איז דאס א איסור גמור מן התורה. (ב"ח, פרישה, ט"ז, ש"ך, גרא בר"י פסק בית דין דירושלים עיה"ק תרצ"א מובה בספר דא גזירות אוריתא).

ה. אפֿילו אלע זיין קליעדר זענען אידיש איסער טשאָפֿ איז ער עובר א איסור דאוריתא (שאלות ותשובות דברי חיים חלק א' יורה דעה סימן ל').

ו. די וואס האבען א טשאָפֿ זענען עובר יעדן טאג איסורי דאוריתא (חידושי הרז"ה ויורה דעה שם מובה בדרכי תשובה).

ז. הגאון רבינו איסר זלמן מלצר אב"ד סלוצק פֿסְקֶט אויב די האָר פֿאָרענט איז גרעסער פון אונטערן איז מען שוין עובר אויפֿ דעת איסור

דעך גרויסער איסור פון א טשאָפ

"בלוּרִית" (סְפַר דָא גְזִירַת אֲוֹרֵיִתָא קוּאָדָף ד' שְׁמָעַ מִמְנוּ).

די הארבקייט דערפּון

ח. יעדר וואָס זעהט די מורהידיגע שטראָפ - פֿאָר לאזען וואָקסען די טשאָפ - קְוּוּלָּעָן אִים די אוּיגען פּוֹן טְרָעָן, זַיִן רִיכְצָן אָן אוּיף זַיִן די משחיתים אוֹן די וּוּרָן אַנְגְּעָרִיפָּעַן "מַגְדָּלִי בלוּרִית" זַיִן באַצְּרָעָן זַיִן מִיט די שִׁינְקִיטָּעַ פּוֹן די צּוּוִי עַרְגְּסָטָע שְׂרֵי הַטוּמָה (**לִילִיִּת** - סְמָאָל) וואָס פּוֹן זַיִן קְוּמָעָן אַרוֹיסָץ צּוּוִי גְּרוּיסָעַ משחיתים (וְאָס **מַאֲכָעָן** אָן **אַלְעָאָדִישׁ** צְרוֹת). (ספר יין המשומר להגה"ק מהר"ן שפֿירא דף מ"ט **שהיה תלמיד הארץ**"ל ומזכיר בפרי עץ חיים).

ט. ער וווערט באַטְרָאַכְט ווי ער וואָלֶט עַוְבָּר גַּעֲוָעַן אוּיף אַיסּוּרִי עַרְיוֹת (סּוּדִי רֹזָא לְבָעֵל הַרוּקָח מובא במגלה עמווקות פרשׁת קדושים).

י. אוּיבָעַר אַיז אַבְן תּוֹרָה אַיז ער מְחַלֵּל שְׁמִים (ספר דא גזירות אורייתא דף ו' בשם יראים).

יא. מען טָאָר אִים נִישְׁט אַוְיפְּרִיְפָּעַן צָום סְפַר תּוֹרָה (ספר מגלה עמווקות פרשׁת קדושים [על הכתב לא תקיפו] בשם סּוּדִי רֹזָא לְהַרוּקָח]).

דעָר גַּרְוִיסָעֶר אִיסּוֹר פּוֹן אַטְשָׁאָפּ

די גַּרְוִיסָעֶר שְׁטוֹרָאָפּ

יב. ער איז ראוּי צוֹ אַ קְלָלה, אלְיַשְׁעַ הַנְּבִיא האט געשָׁאלְטָעַן דַּעַר וּוֹאָס האמת אַטְשָׁאָפּ, אַבְעָר די וּוֹאָס הַאֲבָעָן נִישְׁטַ וּוּעָלַן זַיִן גַּעֲבעַנְטָשַׁט אָוֹן וּוּעַט זַוְּחָה זַיִן צוֹ אַלְעָס גּוֹטָס (תשׁב"ז חָלֵק ג' סִימָן צ"ג).

יג. זַיִן קָאָפּ וּוּעַט הַעֲנָגָעַן אִין גִּיהְנָם (סּוֹדִי רְזָא לְבָעֵל הַרוּקָח דָּף ז').

יד. וּוּעַן עַס קוּמַט אַגְּזָר דִּין פּוֹן הַיְמָעֵל אַוְיָף די גּוֹים וּוּעָרָן רְחַיְל אַוְיָךְ גַּעַשְׁתְּרָאָפּט אַלְעַ וּוֹאָס זַעַחַן אָוִיס וּוֹי די גּוֹים מִיטַּדְיַעַט אַטְשָׁאָפּס (הַגָּאוֹן הַקָּדוֹש מַוְרִינוּ הַרְבָּי חַיִים פָּאַלְאָגִי בְּתוּכַת חַיִים פְּרַשְׁתַּכְיַי תְּשָׁאָ).

טו. עַס טִיט זַיִךְ אָפּ פּוֹן אִים דַּעַר צְלָם אַלְקִים (גַּעַטְלִיכְעַ גַּעַשְׁתְּאָלַט), עַר גִּיְיט אִין גִּיהְנָם, דַּעַר סּוֹף עַנְדִּיגַט עַר מִיטַּחְרָפּוֹת אָוֹן בְּזִיּוֹנוֹת, (אוֹצֵר הַחַיִים להַגָּאוֹן הַקָּדוֹש מַקְאַמָּרָנָא זְצִיל מַצּוֹּה רְסִ"ג.).

טז. וּוּעַן דַּעַר יַצֵּר הַרְעָע זַעַחַט וּוֹי אַזְוִי מַעַן מַאֲכַט זַיִךְ שִׁיְין די הַאֲרָזָגָט עַר : דַּעַר מַעֲנְטָשַׁ אִיז מַיִינָעָר עַר לִיגַט אִין מַיִינָעָה העַנְטַ (פרק כ"ב סִימָן ו').

דעך גראיסער איסור פון א טשאָפ

יז. שין מאכען די האָר שטאמט פון יצר הרע
ארײַינצושלעַפּן אִין גהינֶס (זוהר הקדוש חלק א'
דף קסו עמוד ב').

יח. דאס אויסצירען זיך ווי די גוים פארטיליגט
айдען רח"ל (רשיי' דברים י"ב ל"ב) אפיקלו מען
זעהט עס גיט זיין גיט טאר מען נישט פארגעסן
אז דאס איז די מדה פון השיעית ער האלט
צורך זיין צָרָעָן, נאכדעם קאָסִירַט ער דאס
זייןס (דבר המלך שער ב' פרק לי').

יט. היינטיגע צייטען אלע צרות וואָס קומען אויך
айдען רח"ל איז נאָר צוליב דעם (אגרת הקודש
להקדוש מהר"ם רימינוב זי"ע).

כ. דער וואָס טיט זיך קלידיינן ווי אָגוי און רעדט
וואֹזֵי אַיז אָגוי (טעמי המצוות דף תקנ"ג בשם
מהר"י מבעלז זי"ע).

כא. אלע שלעכטס וואָס קומט היינטיגע צייט אויך
айдען אַיז דורכדעם וואָס מען גיט ווי די גוים
(אגרת הקודש מהר"ם רימינוב זצ"ל).

מען איז מבטַל מצות תפילהן

כב. די וועלכע גיינע מיט אָטשאָפּ זענען מבטַל יעדן
טאג די מצוה פון תפילהן של ראש וואָס אַיז 4

דער גראיסער איסור פון א טשאָפ

מצות עשה איזוי פסק'נען 30 פוסקים בערך. (מחצית השקל אור החיים סימן כ"ז אות ד' קיצור שלחן ערוץ סימן י' אות ו', ושם ציין דכו כתוב בפמ"ג. בן איש חי שנה א' פרשת חי'i את ה', פתח הדביר סימן כ"ז אות ג'. חתן סופר שער הטוטפת סימן כ"ז, שלחן מלכים סימן י' הליל'ם את ק"ט. בעל לחם שלמה בהסכמה לספר עמודי ארזים. אותן חיים ושלום, מונקאטש, סימן כ"ז אות ו'. שאלות ותשובות קרו לדוד סימן י'. משנה ברורה סימן כ"ז אות ט'ו, שלחן שלמה סימן כ"ז אות ד' ועוד הרבה פוסקים כמו שהבאתי בספר "בלורית לאור ההלכה", עיין שם).

די שטראָפַּר מאַבְטֵל זִין מְצׁוֹת תְּפִילִין (דורך לייגען אויפֿעַן טשאָפַּר)

כג. ער ווערט געהאלטען אין גהינט 12 חדש נאכדעם ווערט דער גוף פארלענדט און די נשמה פארברענט און די ווינט צושפרייט זיין אש אונטער די פיס פון די צדיקים. (משנה ברורה סימן ל"ז סעיף צ' והוא מר'יה י"ז).

כד. אין הימעל לייגט מען אים אין חרם (פסחים דף קי"ג) און ער שטייט נישט אויף תחיית המתים (קיצור של'ה).

ז דער גרויסער איסור פון א טשאָפ

כה. אבער דער וואָס נעט אָראָפּ דעם טשאָפּ אָוֹן
אייז מקאים מצות תפילין געהעריג. זאל ער זוכה
זיין צו אריכות ימים (מנחות מד. וטור אוֹר
החיים סימן ל'ז). אָוֹן קומט נישט צו אָן עבירה
(שם מג:), טויזענט מלאכין היטען אִים (במדבר
רבָה י"ב י"ג) אלע עבירות ווערַן וועלן אִים
פארגעבן (טור שם) ער אייז געזיכערט מיט עולם
הבא (שם).

אנדענע איסורים וואָס מען טיט דורךצעם!

כו. איסור פון שחץ וגואה (הגאון שר התורה מהרי"י
דיידאוסקי זצ"ל בעל מחבר קיום התורה
וציונים לתורה).

כז. לא ילחש גבר שמלה אשא (שם)

כח. עס ברענgett צו הרהורי עבירה (שם).

כט. זיין חלק וועט זיין צוחאמ מיט די וואָס זענען
עובר אויף עריות (סודי רזי לבעל הרוקח, מגלה
עמוקות פרשת קדושים).

ל. די וואָס טווען דאס אויסצוזעהן ווי די גוים
האבען די הלכה ווי מומרים אָוֹן ווערַן
פארעכענט ווי גוים (טוב טעם ודעת מה"ק סימן
ק"ד).

דער גרויסער איסור פון א טשאָפ

די נאכוייינן (תוצאות) פון טשאָפ

לא. מען ווערט פארשלעפט דורךדעם אלס טיפער אוון טיפער ביז ווילאנג מען ערלויבט זיך צו עסען נבלות מיט טריפות אוון חתונה האבען מיט א גויטיע רח"ל. (בנוי יששכר בספר מעין גנים על אור החיים).

לב. עס ברעננט עובר צו זיין אויף חילול שבת ווי עס אייז שוין באקאנט (ספר הזיכרונות למהר"ש אבוחב דף מא).

לג. עס ברעננט אויף אין מענטש געדאנקען פון עבירה (ספר קיום התורה בראיות מש"ס וזוהר הקדוש).

לד. נאכטוהן די גוים אייז א גרויסע מכשול אוון א געזיכערטער חורבן (ספר אלה המצות מצוה תקמ"ז).

פארשיידענס - עריות:

א. די אלע וועלכע זענען אביסעל פארקראכען אוון זענען נחشد אויף עריות לאזען זיך וואקסען דעם טשאָפ. (רו"ח יורה דעתה קע"ח בשם המאירי).

דער גרויסער איסור פון א טשאָפ

חילול השם:

א. אויב ער איז א בן תורה איז עס נאכדערכו א
גרויסער חילול שם שמיים (יראים מצוה ז').

מוניין התורה:

ב. ער קען נישט זוכה זיין צו לערנען די תורה מיט
א רײַינע כוונה אוּן הארץ (שאלות ותשובות
מר"ם ברиск חלק ב' סימן צ'ח).

גרוייסע האָר:

ג. א מענטיש זאל זיך בכלל נישט לאזען וואקסען
גרויס די האָר וויליל דאס איז א גוינישע זיך.

עללה זיין:

ד. ער הייסט א "רשע" אוּן מען טאר אים נישט
אויפריפען צו די ספר תורה (רוכח בסוד רוזא).

שליח צבור - בעל תוקע:

ה. ער טאר נישט דאָוועונען פארן עמוד אפיקו
איןימtan יאָר - מען מעג אים רופען "רשע" אוּן
ער טאר אוּיך נישט זיין קיינ בעל תוקע ראש
השנה (שאלות ותשובות קרון לדוד אור החיים
סימן כ'ה).

דער גראיסער איסור פון א טשאָפ

גוי'שע חברותא:

. ליידער בעונתינו הרבים מערסטע מענטשען מיט טשאָפִס איז דאס מיטן צוועק זיך צו צוגלייען צו די גוים צו גיין מיט זיער חברותא אוּן נאָך ערגעַר רח"ל (תוכחת חיים למוריינו הרב רבִי חיים פֿאַלאָגַי – פרשת כי תשא).

אוּיב ער איז אַין אַצְּרָה וּוּעַט ער גַּעַהַאֲלָפָעַן וּוּרְעָן:

. יעדער מאָן אוּן פרוי זאלען נישט האבען אוּיפּ זיך קיינ שום גוי'שע זאָך בין אַיך זיכער בּוּם באַשעפּער אַז עטס ווּעַט זעהָן די ישועה פון באַשעפּער (אגרטה הקודש מהר"ם מרימינוב זצ"ל). דאס קליעידונג איז אַ שמירה פֿאָרֶן מענטש אַבער אוּיב מען טיט זיך אָן ווּי די גוים ווּי איז פֿאָר זוי נישט נאָר ווּאָס די קליעידער זענען נישט קיינ שמירה, פֿאָר��ערט עס איז נאָך גורם אָן אַחיזה פֿאָר די קליפּות אָן עס ברענגוּט אלע צְרוֹת רח"ל (דבּרי מנחם להגה"ק מהר"ם מרימינוב זצ"ל) אָפְּילוּ מען מיינט נישט זיך צו צוגלייכען צומ גוי איז דאס "עֲבוֹדָה זָרָה"

. אַ אַיך ווּאָס גִּיטְמִיט אַ גוי'שע זאָך (אַזוי ווּי טשאָפּ) איז דאס "עֲבוֹדָה זָרָה" כאַטֵּש ער מיינט נישט קיינ שום שלעכטס נאָר בלוייז צו

דעך גראיסער איסור פון א טשאָפ

הابען אויף זיך די זאָך פונדעסטוועגען אלע
גויישע קליעידונג האט אַ מקר אַין די בעודה זורה
און אַויב אַ אַיד טיט דאס זיינער גרייניג. ווערט ער
ארײַינגעטען אַין אלע תאוות (אגנֿס'ב ווישלח).

דאָס גאנצע אַידישקייט:

א. אָונזערע אִיגענען אַויגען זעהן אַז היינטיגע צייט
הענט דאס גאנצע אַידישקייט אויף דעם
(שאלות ותשובות אמרי נועם חלק ב' סימן
ט"ז).

מדיניות ווערנן חרוב:

ב. מען זאל חס ושלום נישט זיכען קיין שום היתר
זיך צו קליעידען מיט קיין שום גויישע זאָך דאס
אייז אַ זאָך וואָס אָונזערע זיינעס האבען
געהאלטען זיינער שטרעניג. געב אַ קוק די מדיניות
וואָס די אַידען האבען אַנגעהויבען נאַכמאָכען די
קליעידונג פון די גוים רח"ל (דייטשלנד, בעהמן,
מערען, שלזיאַן, א.א.וו.). האבען זיי זיך ביז אַ
קורצע צייט אַסימילירט אַון אויסגעמישט
צווישען די גוים (שאלות ותשובות בית שלמה
חלק א' יורה דעתה סימן קצ"ו).

דער גרויסער איסור פון א טשאָפ

אֲפִילוּ מַעַן מִינֵּת בִּזְנָעֵס:

ג. דער מהרי"ק שרייבט: אֲפִילוּ אֹויב מַעַן טִיט
דאָס צוֹלֵיב כְּבָוד אֶדְעָר אַנְדְּעָר צוֹועַק (בִּזְנָעֵס)
אוֹיב עַס פָּאַסְטִּינִיכְּשָׁטְּ פָּאָר אָ אַיְדְּ דָאָס צָו
טְּרָאָגָעָן אַיְזָעַן עַוְּבָר דָּעַם לָאוּ "וּבְחֻקֹּתֵיכְּמָם
לֹא תְּלַכְּכָוּ" (שְׁאַלְוָת וְתְשׁוּבָה מַהְרִי"ם שִׁיְיִק יְוָרָה
דָּעָה-סִימָנוּ קָסְיָה).

אַינְטְּרָעָסָאנְטָעַ מְעַשְׁיָוֹת

ד. עַס האָט פָּאַסְטִּינִיכְּשָׁטְּ בַּיִּים בָּאוֹוִיסְטָעָן גָּאוֹן וְצִדְיק
מוֹהָרָא אלִימָלָךְ כְּהָנָא זְצִילָּוּ פָּוּן דִּי פְּרִיעָרְדִּיגָּע
גְּדוּלִי הַדָּוָר. עַר אַיְזָעַן אַיְינְגָּעָלָדָעָן גְּעוּוֹאָרָעָן צָו אָ
גְּרוֹיסָעָ רְבָנִים פָּאַרְזָאַמְלוֹנָג אַנְקָומָעָנְדִּיגָּ אַהֲיָן
הַאָט מַעַן אִים גְּעַזְעַצְטָ בַּיִּים סָאָמָע אֹוְבָּעָן אָן.
מִיטָּאָמָּאָל הַאָט עַר גְּעוּהָוִיבָּעָן פִּיס אָוֹן
אַנְטָלָאָפָּעָן וְאַינְנוּ עַר אַיְזָעַן שְׁוִין נִישְׁטָא. אַיְזָעַן
אִים נַאֲכָגָעָלָאָפָּעָן פְּרַעְגָּעָנְדִּיגָּ דָּעַם טָעַם פָּוּן זַיִן
אַנְטָלְוִיפָּעָן? הַאָט דָּעָר צִדְיק מִיטָּ זַיִן גְּרוֹיסָעָן
תְּמִימָוֹת אָוֹן צְדָקָות גַּעַנְטְּפָרָט: וּוּעַן מַעַן הַאָט
מִיךְ אַרְאָפְגָעָזָעַצְטָ אֹוִיף מִיְּן פְּלָאָץ הַאָב אִיךְ
מִיךְ אַוְמְגָעָקִיקָט אֹוִיף רְעַכְתָּס אָוֹן לִינְקָס אָוֹן
גְּזַעְהָן צְוּוֹיִ רְבָנִים זִיצְעָן מִיטָּ טְּשָׁאָפְסָ אֹוְיָפָן
קָאָפָּהָבָּאָב אִיךְ בָּאַשְּׁלָאָסָעָן בָּאַלְדָּ אַרְוִיסְצָוְגָּיָן
אִיךְ וּוַיְלָ חָסְ וְשָׁלָוָמָן נִישְׁטָא זִיצְעָן מִיטָּ אַזְעָלְכָעָן

דער גראיסער איסור פון א טשאָפ

וועלכע ליגען נישט קיין תפילין (ווײַיל תפילין
אויף א טשאָפ איז מען נישט יונצָא) די מעשה
האב איך געהרט פון זיין תלמיד וואס איז
דאָרט געווען בשעת מעשה ר' זאב יודא
לעבאָוויטש פון נתני.

ה. אין ספר מנורת המאור (נр ג' חלק פרק ב' - בפירוש נפש
יהודה שם) שטייט א מורהידיגע פאַסְירוֹנָג: אַמְּאָל
אייז אַיְז וואס האט געוואוינט נעבן אַשר
געשטאָרבָּעָן מען האט אִים באַגרָּאָבָּעָן, נאָך
עטליכע טאג אייז ער דורך גענאנגען דעם קבר
האט ער געזאגט לאַמְּרֵיר זעהָן ווי אַזְוִי דער אַיְז
לייגט דאָרט אַין קבר, האט ער געהַיִיסָּעָן עפָּעָנָעָן
דעם קבר אוֹן עס האט זיך אַנְפְּלָעָקָט פָּאָר זִינְיָעָן
אוּיגָעָן אַ שְׂוִידָעָרְלִיך בִּילְד צְוַיִּי שְׁלָעָנָג
גריבָּלָעָן מִיטָּ די מִילָּעָר אוּיפָּר זִיְּן מַח אוֹן
הענָגָעָן אַרְאָפָּ אַיְפָּן קָעָרְפָּעָר אַזְוִי ווי צְוַיִּי
רצָעוֹת פון תפילין, אוֹן אַ דְּרִיטָעָר שְׁלָאָנָג
ארוּפָגָעָדרִיט אַיְפָּן אַרְעָם אַזְוִי ווי די
רצָעוֹת פון תפילין. דער שר האט זאָפָּאָרט
געשיקט צו די אַידָּעָן זַיִּ זָאָלָעָן אִים פָּאָרְשָׁטִין
געַבָּן וואס דָּאָס אַיִּז, האָבָּעָן די אַידָּעָן אִים
געפָּרָעָגָט הַיּוֹתָר אַיִּד אַיִּז אלְעָיָרָעָן נָעָבָן דִּיר
צָו האָסְטו אִים גַּעַזְעָן לִיְגָעָן תפילין אַמְּאָל?

דער גראיסער איסור פון א טשאָפ

האט ער גענטפערט נײַן. האבען זײַ געזאגט אָט
דאָס אִיז זײַן שטראָף פֿאָר נישט לִיגעַן תפֿילין.

ו. די גאנצע מאָטראַאל אִיז צוֹזאמענגעשטעלט אָוָן
גענו מען פֿוּן סְפֶּר "בלוריות לָאוֹר הַהְלָכָה"
וועלכע אִיז יעַצֵּט עֲרַשְׁיַינָּען אוּיף די גָּאַס,
זעלבָס פֿאָרְשָׁטְעַנְדְּלִיךְ אָז אַינְעוּווַיְינִיג אִין סְפֶּר
ווערָן אלָעּ עֲנִינִים אַרוּמְגַעַרְעַדְט מָעָר בָּאַרְיכּוֹת
ובחרחבה.